

CURIERU ROMANU

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA

SI
Litterară.

Pretul prenumeraticei pentru Curierul Român împreună cu Buletinul Oficial, este de doi galbeni pe an; iar in parte unul quâte un galbenu.

Abonarea se face în Bucuresci, la

Redactie si la D. Iosifu Romanov la judece la CC. Cărmuirii si la DD. Profesori.

Această fôie ese de doê ori pe septemână, Martea si Sâmbăta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. N°. 67.

BUCURESCI.

MARȚI, 20 AUGUST 1846.

FRANCIA.

D. de Lamartin duu^ș ce fu alles demutat ku 331 glasuri din 389, fu indemnat de amicii sei s^z ia vorba, mi pronun^ș un diskurs prea frumos din kare reproduecem aici următorul pasagiu :

« Kiar din cea d'vârtiu zi a kârierei melle parlamentare mi-am zis: sunt do^ș politice pentru un om kare s'arunk^ș în trebile publice; una este kare st^ș întru a studiâ năttimele timpului s^zu, năttimele konservatrie mi năttimele populare, mi alle servi, ku kondiție ka mi elle s^z ne serve, a lingu^șî partidele kând elle sunt domnitoare, mi a le p^șrsi kând kad; a urmă skimb^șurile omîniei, skimb^șurile guvernurilor, skimb^șurile suiritului publik; a se skulâ d'asuura tutulor valurilor; a verre o sufflare dela toate vînturile, f^șrb a se turburâ despre direkția ce ea vaselul statului, destul numaî ka barka interesului nostru în parte s^z pluteask^ș tot-d'asuna ne d'asuura apei în urma ori k^șguna naufragiu al pere^și, mi s^z ne duk^ș la portul norokulu^ș, al nuterii mi al onorilor. Aceasta este politika kare m^șreșe, kare înal^șș, kare înavideșe ne omul kare o urmeaz^ș, dar kare nu las^ș duu^ș dinsul alte urme din trecerea^ș i la treburile publice de k^șt un oarekare renume de o iskusi^șg^ș vulgar^ș, de g^șnd, un skandal nentru to^și oamenii virtuosi, mi un esemplu g^șu de isbind^ș a egoismului nentru ambiționi^ș din viitor: a^șceasta este politika personal^ș, sau mai bine o politik^ș de tr^șdare a interesurilor patriei. (Bravo, bravo.)

« Ceealalt^ș politik^ș este politika kare st^ș întru a se înv^șl^ș prin kugetare at^șt de sus prek^șt intellegin^șca se poate sui su^șre a z^șri (dak^ș a^șceasta este putin^șcioas^ș sl^șzbiv^șiunii omeneș^ș) skomurile visibile alle Provedin^șdei, în mîm^șșurile ponoarelor, su^șre a putea deosebi ^șrinta k^ștre kare ea konduce ne fie-kare na^șgie, mi su^șre a putea apoi, în kon^șșiun^șș kurat^ș, a înmînge k^ștre a^șea ^șrint^ș veakul s^zu, ideile timpului s^zu, omîniile, guvernul, legile per^și salle, ku toat^ș mika parte de influen^șș, de vorb^ș, de ak^șșie, ce konstitu^șia akordeaz^ș uoiu^ș čet^șșean într'o dea^șș reprezenta,

tiv^ș, f^șrb a mai kugetâ la sine mi f^șrb a verre cea^ș nentru numele s^zu, dela norokul pere^și salle sau dela viktoria ideilor salle. Aceasta este politika na^șional^ș, kare ku at^șt este mai presus de politika personal^ș ku k^șt o na^șgie este mai presus de k^șt un individ, mi ku k^șt skomurile lui Dumnezeu asun^șra omenirei sunt mai presus de k^șt tik^șloasele kombin^șii alle unui om! (Bii aplausuri.)

« Ei bine! kare sunt skomurile visibile alle Provedin^șdei, manifestate la ori kare su^șrit bine kuget^ștor, în marele mișk^șri de omînie, de revolu^șșii, de resturn^șri mi de rek^șșiri, ce vedem de ^șin^șș-zeci de ani? Eu mile-am resumat îndat^ș în trei vorbe, ^șnk^ș de k^șnd am intrat în v^șrsta de a judekâ. Aceste trei vorbe kare k^șnrind, duu^ș ideea mea, tot îngellesul provedin^șșial al înt^șmul^șurilor, tot suffletul tim^șului a^șcestuia, toat^ș datoria politik^șei a^șesteia, sunt pa^ș cea, popo^șgul mi libertatea! (lungi mi vii aplausuri.)

« Pa^ș cea între na^șșii; su^șre a fa^șce însf^șrim^șit a se ruminâ suiritul brutal al umanit^șșii, de a^șel om^șor ku g^șrmada ce se numeșe guere^ș, mi su^șre a l^șsâ din ce în ce mai mult s^z suffle mi s^z se pronage suiritul divin, adek^ș suiritul de sociabilitate, de familie mi de fr^șșie univ^șersale în neamul omeneșk! (Aplausuri.)

« Popo^șgul! adek^ș eman^șșin^șșia, liberarea, înv^șșdarea univ^șersal^ș mi komplek^ș a tutulor klaselor popul^șșiei la lumine, la drenturi, la foloasele ordinului so^șșial; în k^șt s^z nu mai fie de k^șt numaî fra^șșii într'o na^șgie, mi ka drentul de frate mai mare, ce s'a desfi^șngat prin revolu^șșie în familie, s^z se desfi^șngeze prin na^șgie între fii unei a^șeam^șii patrii mi între krea^șșturale unui a^șellam Dumnezeu! (Bravo, bravo, s'aud din toate p^șșurile kammerei.)

« În sf^șrim^șit libertatea! adek^ș guvernul de ea-însem^ș restituat na^șșilor mi viind sau purgez^șnd dela elle, ori kare ar fi forma monarșik^ș sau demokratik^ș sunt kare le vine mai bine a se guvernâ duu^ș lokuri, duu^ș timpuri, duu^ș obiceiuri mi duu^ș interesul lor cel mai bine îngelles.

« Dar^ș, a^șestea sunt cele trei vorbe kare k^șnrind tot îngellesul politik^șei la kare mi-am zis: « S^z ne do^șvoim v^șșea! » Prea u^șșin în-pas^ș dak^ș a^șceast^ș po-

litikъ în servъ s'au în dessertъ porokul sau ambiția mea. Eu în niu porokul în porokul cerei melle; în niu ambiția mai sus de cât mine, în reunita ideilor juste alle timpului meu mi în progresele ce Franția este înkăkatъ de a face sъ faktъ spiritul de civi-lizație în Europa! Шрапоі în velle de ne urmъ, ce este un om? Un ce foarte mik mi mъrginitъ kare tre-ce mi moare. Ambiția ce o are pentru sine însuși este skurtъ, mъrginitъ, neritoare ka mi noi. Iar ambiția ce o are pentru ideile folositoare neamului ome-nesk, este fъrъ margini, neneritoare, nemuritoare ka însuși ideile acestea, mi se pare a priimi ceva din eternitatea spiritului amenesk! Adevărata glorie, dom-ni-meі, nu poartъ nume de om; adevărata glorie poar-tъ numele unui veak, al unei idei, al unei nații, al umanității!...» (Mare sgomot de mulțumire.)

După aceasta, onorabilul orator face următoarea comparație asupra adevăratei glorie:

«Îmi aduc aminte că am kontemnat odinioară în kăltorile melle remănișele acelor mari monumente ce ponoarele, nekum Eginteniі, au înștat odată sure memoria lor, mi că le-am komparat în kugetul meu ku remănișurile edificurilor, kaselor de deliciași ce suveranii sau partikularii avuți zidiseră înștă dinsele pentru mulțumirea lor personală, pentru or-golliul lor, pentru orgolliul numelui lor, pentru fa-millile lor, pentru desfătarea lor. Ce remăne din aceste din urmъ edificuri zidite de om pentru om el-însuși? Nimis. Toate sau dărimat mi s'au ammes-tekat ku păsniul mi ku nălberea acelor четъі risi-nite! Dar cel mai de gând lăkrător al monumentelor publice kare 'm'a nus mi el neatra măkar numaі la temelia piramidei din Egint a făkut ceva mare mi neneritor ka mi kugetarea unui ponor întreg, mi măkar că neatra sa nu poartъ numele său, dar ea poar-tъ niș în viitor mi niș la cer ceva mai mare de cât numele său: memoria, mărirea mi eternitatea ce-rii salle! (akklamatiі unanime.)

«Ei bine! imaginea aceasta mi-a făkut adesea-orі o mare întinșire, mi mi-am zis de timpuriu, jude-kănd desure dînsa: «Eu nu sunt nimic! Nu sunt de cât un четъdean de gând mi nekunoskut dintr'o na-ție mare! Nu doresk să fiu mai mult, afară numaі dakъ deașta mea în va kommandă s'o serv în vr'un post de perikol mi de jertvire în kare post nu m'am sui de cât după ordinal ei nekum soldatul se suie la suș-tura четъі inamikului. Dar, așă de gând kum sunt, fъrъ titluri, fъrъ avere, fъrъ vredniți, emind într'o zi din trebile publice voiu s'm pot zăche cel pușin: am fost un kredinșios mi fъrъ preget lăkrător al skopurilor Provădinei asupra cerei melle! Îmi am mi eu măna în fanta komun: mi am mi eu kugetarea mea în sufletul veakului! Îmi am mi eu neatra mea în piramida libertății!...» (Miі de bravo resunъ în tot auditorul.)

Nuvellele dela kapul de Bunъ-Speranșă urmează a fi tot rellē. Un konvoiu de 41 trăsure a kăzut la 29 Maiu în măinele Kafriilor, kariі, după ce le-a jefuit, le-au dat fok. În trăsurele acestea se aflau în parte mi municiі de gueră. Militariі ce serveau de skortъ acestui konvoiu au fost siliți a se retrage lășnd patru morți mi mai mulți vulnerați.

Postul militar dela Buhker s'a văzut attakat tot atunș de o mulțime de Kafri kariі au luat toate vi-tele ce se aflau akolo.

Lunta aceasta este o adevărată nenorocire pentru toatъ kolonia, kare va simți mult timp efektul nenor-ocitor ce va influă asupra posterității ei.

Este de sigur că acel torent îngrozitor de barbari nu se va putea opri niș nu se vor trimite akolō opiri mai konsiderabile. După zisa unui jurnal dela kapul de Bunъ-Speranșă ar trebui cel pușin să se nuie în kampanie măkar o armată de 7000 oameni de trupe regulate șure a se luntă ku suștes mi a supune ne Kafri.

În vr'o kăte-va luni partiale de kurănd făkute ku Kafrii, acestia au luat un mare număr de vite mi au ușis multă lume Englesilor.

I T A L I A.

Ека aktul de amnistie publikat de papa aktual.

PIU AL IX.

Kredinșiomilor sei sunumі: măntuire, mi bine-kuvintare Anostolikъ.

În zilele acestea, în kare innima Noastră șalta de bukurie văznd ne ponorul Roman nlin de entusiasm, mi de mulțumire pentru înșdarea Noastră ne tronul pontifikal, s'au kurins sufletul Nostru de un simți-ment dureros kugetănd, că multe famillii alle sunumilor nostri, nu au luat parte la așea bukurie universală, pentru că ei erau nemărginați, din kausa linsei vre unui din membrii familiei lor, kariі se află areștați, pentru tulburarea gănduielei șociale, s'au pentru kăl-karea sfingitelor legi. — Noi am arunat o privire duioase asupra acelor junі inkъ nekșnerienți, kariі prin smomiri minșinoase au fost amăgiți, mi apoi în-boldiți șure a face vr'o fъrъ de lege. Așă dar, Noi kăk la inșenut am kugetat de a întinde o mășă binefăkătoare la așei fiі gățăți, mi de a le întoarce în inimile lor linnștea de kare ei erau linsii. — Iubirea ne kare bunul Nostru ponor ne-au arștat, mi seme-nele onoarei ne kare S. skaun le-a urimit în persoana Noastră, dela dînsul, sunt destule dovezi, kum că Noi fъrъ primejdia binelui komun, nutem da o valoare unei ertăi desevărmite. — Noi rinduim așă dar, mi ordonăm, ka inșenutul pontifikatului Nostru să se însemneze, prin aktele următoare:

I. La toți sunnumii Noștri, kariî akum se află în temnițe, pentru vre o crimă le iertăm tot timpul pedensei lor, dacă ei vor da înskris, mi se vor lega ku kvântul, kă de akum înainte nu vor mai face o asemenea faptă, mi dacă ei în tot-d'auna vor împlini datoriile unui sunpus kredințios.

II. Tot subț aceste kondiții se pot întoarce înapoi de akum într'un an de zile, toți acei sunnumi, kariî din felurite împregiurări politice, trăsesc ka fugari prin alte țeri.

III. Iertăm mi pe acei kariî au luat parte la vr'o crimă în kontra statului, mi după urmare erau sunnumi subț «precepto politiko» sau erau onriți pentru tot deauna dela posturile publice.

IV. Voinga Noastră este, ka toate procesurile niștr mi chele kriminale, kare țnkă nu s'au hotărît formal, s' se întreprind, mi kreminalistii s' se libereze din temnițe, afară dacă vre unul ar voi s' mai urmeze procesul, sporind în viitorime a'mi dovedi nevinovăția, sau a'mi kășiga driturile.

V. Voinga Noastră însă nu este, ka s' se înțeleagă în artikolile zise mai sus mi acei sunnumi preoți; offișeri de miliție, mi alți offișianți ținili, akșora sentințe sunt hotărîte; iar ce se atinge de așelle persoane tot de rangurile numite, akșora kause se află akum în țerțetare, anoi în priveră așestora vom da Noi o hotărîre atunçi, kând ne vom împiingă bine, despre akkusațiile ce li se fak.

Noi avem o desvârșimă înkredere, kum kă acei kariî se folosesc de milostiveră Noastră, vor și tot-d'auna a preșui drenturile Noăstre, mi a'mi țezi onoarea lor. Noi șnergăm țnkă, kum kă așelle sufflete îndniomite prin iertarea Noastră, vor denunșe așea țră, kare tot-d'auna trage după sine kausele, ori effekturile patimelor politice: mi ama se va înșingă în adevăr așea legătură a țchii, kare după voinga lui Dumezeu trebuie s' unească pe toți fiii unui țrînte la un lok. — Iar de kumba Noi ne viitor Ne vom înșela în așentășrile Noăstre, atunçi Noi nevom videră nevoinți, de mi ku șea mai mare țrere de țru, a luă în țrgare de șeamă, kă de mi blândegă este țel mai nemerit atribut (însunime) a unui domnitor, dar totuși drentatea este șea mai d'ntășiu datorie a lui.

Dat în Roma la S. Maria Maggiore, în 16 Iulie 1846, a pontifikatului nostru anul țntășiu, Piu IX.

FOILETONUL

din N° 60, al Albinei Romaneci, konrinde următorul artikol.

INDUSTRIA INGLEZĂ.

D. Profesorul Ionescu, unul din ței întășiu dintre Moldo-Români, kare în uriveră ținșidifikă kăștoreșe

prin Europa, ne au adresat dela Londra, următorul artikol atăt de interesant pentru industria națională, înkă ne grăbim al împățșimă țititorilor ku doringă s'ș produkă, rezultatul țel folositor pentru înășugirea publică, ce m'au uronus D. scriitorul, desure kare în mai multe țânduri, s'au vorbit mi în foile noastre.

Kând Inglitera, ku o sută de ani mai în urmă, au voit ka ku industria ei s'ș întreakă pe toate țelle-lalte nații; kând au voit ka s'ș prefakă însula ei într'o nemărginită atelier, de unde toate ponoarșle globului s'ș ia produse manufaktoriare; kând însfășmit au voit șșmi akanașeze (arșoneze) komerțul lumei întregi; atunçi au înșeput a favoriză îmbunțășugirile agrikulțuriei, a vărșă în manofaktură mi komerț kapitaluri nemărginite. Inglitera ție kă adevărata nutere a unei nații se razimă pe agrikulțură; kășă țră agrikulțură, nu s'șnt produse; țră produse, nu este manofaktură; țră produse manufaktoriale mi agrikole, nu este komerț; țră komerț nu este așugie; țră așugie, nu este nutere: kășă în zilele noastre, ka mi în toate timpurile «nu este nutere țră așugie.»

Ku așest fel de prinșinuri Inglitera au așuns a întrece pe toate țelle-lalte nații, prin industria ei, prin îmbelșugarea kapitalurilor ei, prin kreditul șeu, prin legislația șeau komerțială mi prin karakterul, urmând sistemul protețutoriu ku kare au așuns nu numai a fabrikă mai bine de kăș toate țele lalte nații; dară a mi vînde mai eștin produkturile șale. Konșekvenșia așestor lukrări industriale este kă produkturile ei vînzănduse pretutîndene au știmulat (așșugat) în atăta industria ei manufaktorială kăș așșăzi au așuns a nutea aproviziona ku fabrikatele șale pe toată lumea. La așest rezultat așingurând, s'au șșrînit în Inglitera de kășă-va ani o luntă kumulită între aristokratia feudală mi între aristokratia manufaktorială: țră akum feudalitatea finansială au ținut o înșemnăș parte în komerțiu Inglezilor, la kare voinđ a se împățșimă mi feudalitatea manufaktorială, în numele interesului național, Ministrul Robert-Peel (III) au luat inițiativa unei legi kare kășmă kăștre libertatea komerțială pe toate ponoarele. Ama akum țrekând ministeria în mănele lui Sir Ioan Russel, reprezentatul șektei fiziokratistilor, Inglitera țădikă toate nedivile, toate vămile mi lasă liber tot komerțiu șeu între țeluritele nații a globului. Așest sistem de ekonomie politikă, urzit în veakul țrekut mi formulat prin: «Laissez faire et laissez passer» *) se pune în lukrare pentru întășea dată de Inglezi; ku așest sistem țineșă trebuie tot-deauna se kumșere la altă nație, ori țe produkt, kând așastă nație poate s'șl produkă mai bine mi s'șl vîndă mai eștin.

Inglezii Eksplorașă (țerțeteașă) toate țrășile lumei pentru a kumșășă mi a aduce în țara lor pro-

*) Lasă se fakă mi lasă s'ș țreakă.» R. A. R.

duktrile brute (nefabrikate) a agrikulturei sune a le manufaktura, pretutindene komerțul mi industria lor sânt legate ku interesuri reciprocе; vasele ce se duk în lume inkerkate ku produkturile manufakturei Inglezе, se întork înanoi pline ku grъu, vin, lъnъ, seu, miei mi alte produkturi agrikole, peste 30,000 (trei-zeci de mii) de vase neguțetorești lukreazъ astfel de skimburi, cele mai întinse mi mai lukrative ce s'au kunoskut pълъ akum în istoria lumei! La aчest feliu de skimburi, kemate fiind a lua parte mi Prinçinatele Romъne, asupra lor ar trebui a se konçentra çintirile naçionale aчelor ce doresk înavuçirea mi ferichirea Romъnimei. Ka o nildъ de studia ce meritъ aчestu feliu de skimburi mъ voiu mъrgini a trъta akum numai de una din mulçimea ramurilor industriei agrikole.

INDUSTRIA INULUI.

Mimkarea ce domneçe astъzi în toate staturile Evropei, interesate în industria inului, ne innute datorita de a arunka o klipealъ de oki asupra stъrei de fațъ a lumtei ce s'au stъrnit între Inglezii mi între toate cele-lalte popoare mi a impъrtъmi investigaçiile studioasъ ce am fъkut asupra aчestui suget. Sъ nu grъndeasъ çine-va kъ inul ar fi un gam neinsemnat în industria agrikolъ, manufaktorialъ mi komercialъ a staturilor Evropei; kъte-va fante ne vor putea agiuta a ne forma o idee despre importanța aчestei industrii.

Originea înfloritei agrikulturi din Flandra franzezъ mi belçikъ, este datoare kulturei inului. Belgia samъnъ ku în 41,000 ektare de pълmint; adikъ: o 1/36 parte din toatъ întinderea pълmintului aчestui regat, kъruia çî aduče ne fie-kare an o valorъ de 34 (trei-zeci mi patru) milioane de françe adekъ 102 milioane lei. În lukrarea inului iskusinga e çentru mult în kalitatea ce trebuie sъ aibъ; kъçi numai dela o singurъ lukrare, dela tonit, de nildъ, atъrnъ ka o çarъ sъ kъçige sau sъ neardъ mai multe milioane de françi într'un singur an; ku un kvânt industria inului este atъta de importantъ kъt komisia insgebatъ la 1840 de okъrmuirea Belçiei pentru a o studia, publikarъ în anul trekut raportul ei kumins în trei volumuri groase în çuarto.

În Françia mulçimea poporului ce se hrъneçe ku industria inului, este atъt de insemnatъ, kъ, Ministrul de agrikulturъ mi de komerç, aratâr impoortanța ei la tribuna kamerei deputaçilor din Paris suind kъ în Françia se kultiveazъ 97,000 (nou-zeci mi şante de mii) ektare de pълmint ku în, kare varъ în çirkulaçie o valorъ de 450 (patru sute çinçi-zeci) milioane de françe, din kare 200 (doue sute) milioane de françi renrezentearъ kъçigul lukratorilor în aчeastъ industrie.

În Germania kultura inului este foarte veke mi foarte întinsъ, având o impoortanțъ atъta de mare kъt nu este Stat kare sъ nu kъçige mai multe milioane ku dъnsa, nemutând întrebuinga mult lok în ekspunerea aчestui suget aleg din kartea D. Jacquemin. Germania agrikolъ, industrialъ mi politikъ ediçia din 1843, kъte-va fante, mъrginindumъ a rekomenda aчeastъ karte pentru aчei ce ar voi sъ kunoasъ toatъ Germania interesatъ în industria inului. Amâ Saksonia, ku o populaçie de 1,595,668 individe, karъtъ ne tot anul din industria inului 25 (doue-zeci mi çinçi) milioane françi. Prusia ekspoortearъ ne tot anul mai mult de 35,402,000 françi pълnzъ de in; mi în sfъrmit în Silezia Austriarъ, kultura inului este atъta de întinsъ prekъt mi de perfektъ: akolo se produk pълъ mi dantele (çorbote) kare unei libre sau funt de in çî dъ o valorъ de 12 pълnъ la 14,000 fr.

În faça atъtor interesuri, ce privesk ne totimea lukratorilor din toate staturile Evropei, Inglitera urъ nus de çrântъ ka sъ le grъnaskъ industria inului, mi amâ dând de lukru ostenitorilor mi fabriçilor sale, se arunče în çiarle sъrçiei ne toçi çeilançi lukratori streini, Inglitera doreçe sъ fakъ ku industria inului prekum au fъkut ku multe artikole industriale mi mai ku samъ ku lъna mi ku bumbakul; în Inglitera industria ce dъ valorъ bumbakului, este çea mai întinsъ mi mai înavuçitъ din lume: nu se grъseçe în istoria komerçului mai urieamъ nildъ de produçere mi vindere a unui produkt ka bumbakul, D. Moxeau de Jonnes, în statistika Marei-Britaniei (tomul 2-lea pagina 20 pълnъ la 42) ne aratъ kъ în Inglitera din 202,873,500 kilograme *) de bumbak ce se aduk din çurile tropikalê (kalde) se formeazъ un produkt fabrikat de un miliard 25 milioane de françi, din karele 625 milioane mi 1/2 se ekspoortearъ în çerile strъine. Industria bumbakului, adineoarъ lukrativъ în toate staturile Evropei, astъzi se monopolizazъ numai de Englezii; genia industrialъ a Inglezilor au urzit în toate punkturile çerei lor mii de fabriçi de tot felul de produkturi, mi prekum în artikolile bumbakului, ferului, oçълului, kuçitorilor, karъtъmiei, dubълrçiei, faansului mi kristalului au întrekut ne toate cele-lante naçi a Evropei, ama doreçe sъ le întreakъ mi în a inului în kъt mi çentru a se imbrъka toate naçiile vor agiunçe sъi fie tributare, skimbând în aчest kin ostencala sa ku aurul mi produkturile agrikole a lumei.

(va mai çrmâ.)

*) Kilogram mъsurъ franzezъ de kvantar, grъsunde la 313,1/1000 dramuri.